

Udvalgte eksempler på lovgivning, der skaber bureaukrati i det daglige arbejde med borgerne

Dokumentationskrav ved anvendelse af stofseler (servicelovens § 128)

Socialtilsynet har skærpet praksis efter ændring af magtanvendelsesreglerne i 2020. Herefter skal personalet registrere og indberette det som en magtanvendelse, hver gang et botilbud sætter en stofsele på, hvis borgeren pga. funktionsnedsættelse ikke kan give et gyldigt samtykke hertil. Registreringsarbejdet er tidskrævende og fratager medarbejderne kerne-tid sammen med borgerne og kan med fordel lattes.

Dækning af nødvendige merudgifter (servicelovens §§ 41 og 100)

Merudgiftsreglerne er komplekse og fordrer i dag en meget omfangsrig sagsbehandling. Navnlig vurderingerne af, om den udgift, som borgeren har, er forårsaget af funktionsnedsættelsen, og udmålingen af hver enkelt merudgift i forhold til, hvad der er "normale og sædvanlige" udgifter, er vanskelige og kræver store administrative ressourcer, som kan overstige værdien af selve merudgiftsydelsen. En forenkling af området, fx ved at indføre et handicaptillæg som erstatning for udmåling af merudgifter, vil kunne mindske sagsbehandlingstiden, gøre det enklere at ansøge om og få bevilget merudgifter og sikre større gennemsigtighed for den enkelte borger. En risiko herved vil være, at nogle borgere ikke vil være kompenseret krone til krone som i dag. Social-, Bolig- og Ældreministeriet har allerede godkendt, at Socialforvaltningen kan igangsætte et forsøg om brug af tro- og loverklæringer ved merudgiftsydelser for forældre til børn med handicap. SUD godkendte den 15. marts 2023 igangsættelse af forsøget.

Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre (servicelovens § 42)

Udmåling af kompensation til forældre, der passer børn med handicap i hjemmet, indebærer ressourcekrævende sagsbehandling. Udmålingen skal beregnes individuelt på baggrund af borgerens tidligere bruttoindtægt, modsat fx kompensation for pasning af nærtstående med handicap eller døende, hvor beløbet er fast. Ved at forenkle udmålingen, fx således at der udmåles et fast beløb, kan sagsbehandlingen forenkles væsentligt. En risiko herved vil være, at borgere vil kunne opleve en mindre præcis kompensation for indtægtstab.

Midlertidig indskrivning af unge på døgninstitutioner mv., som falder uden for målgruppe (lov om socialtilsyn)

Der kan være behov for akut og midlertidigt at indskrive en ung på institution, som ikke hører ind under den godkendte målgruppe på tilbuddet (fx at alderskriteriet afviger med få måneder). Dette skal Socialtilsynet i dag give dispensation til. Der ønskes en ændring af reglerne, så Socialtilsynet ikke skal godkende akutte og midlertidige ændringer først, men at Socialtilsynet i stedet skal have besked og derefter kan agere, hvis de finder kommunens løsning problematisk.

Flytning til særlige botilbud uden samtykke (servicelovens § 129)

Det er ikke altid muligt at flytte en borger til et botilbud, der ud fra borgernes ændrede behov og ud fra en socialpædagogisk og sundhedsfaglig vurdering, vil være det bedst egnede til borgere. Heller ikke selvom nære familierelationer og værge støtter og ønsker flytning for en borger, der ikke selv kan give samtykke. Processen med at flytte en borger uden samtykke til et bedre egnet botilbud er bureaukratisk og der skal sendes en indstilling til Familieretshuset. For at Familieretshuset kan træffe afgørelse om, at borgeren må flyttes, skal der bl.a. være risiko for, at borgeren lider væsentlig personskaade på sin nuværende bopæl på trods af, at borgeren kunne have stor gavn af at flytte til et andet botilbud. Reglerne kan for borgere, som ikke selv kan samtykke med væsentlig nedsat psykisk funktionsevne, fx ensrettes med de særlige regler, der gælder for flytning af personer med demens.

Beregning af borgers egenbetaling på botilbud (servicelovens §§ 107 og 108)

Borgers egenbetaling på botilbud skal beregnes individuelt og er reguleret i forskellige bekendtgørelser. Beregningen sker ud fra bl.a. borgers indkomst, boligens omkostninger, procentdel af borgerens indkomst, som må gå til husleje og lokalsammenligning ift. det lokale huslejeniveau. Beregningsmetoderne er omfattende og tidskrævende ift. det socialpædagogiske udbytte, som der kan være ved, at borgeren skal betale for opholdet. En mere enkel beregningsmetode vil lette tid og ressourcer ift. at beregne borgers egenbetaling. For ophold på krisecentre og herberger er egenbetalingen fx i udgangspunktet fast.

Uklare snitflader til sundhedsloven (servicelovens § 102)

Kommunen kan give tilbud af behandlingsmæssig karakter, når behandlingstilbud ikke kan tilbydes efter anden lovgivning til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer. Reglen skaber uklare snitflader til regionen og en eventuel forsinkelse af behandlingen af fx borgere med autisme diagnoser, fordi det først skal afklares, om behandlingen skal rummes inden for sundhedslovgivningen. Endvidere kan bestemmelsen medføre, at der sker en opgaveglidning fra region til kommune på fx autismeområdet, idet Socialforvaltningen oplever, at regionen har meget få behandlingstilbud til målgruppen.

Dobbeltvisitation til psykiatrisk udredning (servicelovens § 101 og sundhedslovens §§ 141 og 142)

Adgang til psykiatrisk udredning og behandling ifm. alkohol- og stofmisbrugsbehandling kræver dobbeltvisitation – først hos almen læge (enten praktiserende eller kommunalt ansat læge), som skal screene, afklare og henvise og herefter hos psykiatrisk læge, som skal screene og udrede. Det er ressourcekrævende med to visitationer, som samtidig forlænger ventetiden for borgeren. Det vil være gavnligt med en forenkling fx således, at sagsbehandler får mulighed for at henvise borger til psykiatrisk udredning hos psykiatrisk læge.

Hjælp til flytteudgifter (aktivlovens § 85)

For at yde hjælp til indskudslån mv. skal borger søge herom, inden lejekontrakten underskrives. Samtidig skal borger fremvise en lejekontrakt for at kunne søge om indskudslån mv. Dette giver administrative udfordringer som med fordel kan afhjælpes.

Ventetider i Ankestyrelsen

Der er lange ventetider på afgørelser af klagesager i Ankestyrelsen. Ventetiden betyder, at kommunerne ikke kan arbejde videre med sagerne i venteperioden og at borgerne ikke kan komme videre med deres liv. Det kan fx være i forbindelse med afslag på et bestemt botilbud, hvor ventetiden bremser forløbet for borgerne og kommunen.

Mellemkommunale refusioner (retssikkerhedsloven m.fl.)

Der er forskellige refusionsbestemmelser (mellemkommunal refusion) på tværs af de forskellige lovområder og ressortministerier. Ex er der et regelsæt på det sociale område og et andet på sundhedslovens område, hvilket medfører ekstra arbejde og gør administrationen af reglerne unødigt kompleks.

Borgers frie valg ift. alkoholbehandling kan fx også gøre, at borger vælger at gå på tværs af kommunegrænser. Det skaber administration ift. mellemkommunal refusion og indkrævning for betaling for behandlingen på tværs af kommuner er ressourcekrævende.

Også ifm. sager om ophold på botilbud kan afklaring af handle- og betalingsforpligtelse ofte skabe unødvendigt lange sagsforløb, mens det kommunale tilhørsforhold afklares.

Administration af mellemkommunal refusion kan være tidskrævende og skabe splid kommunerne imellem. Umiddelbart vurderes en forenkling af reglerne for mellemkommunal refusion at være til gavn for både borgere og kommunernes administration. En ændring af reglerne kan dog få økonomisk betydning for de enkelte kommuner og påvirke kommunernes muligheder for at prioritere og styre velfærden lokalt.